

DROOM.NH

OKTOBER 2008

Wedstrijdprogramma voor de openbare ideeënprijsvraag DROOM.NH

Inleiding

De groeiende ruimtebehoefte en het veranderende klimaat plaatsen Nederland en zeker ook de provincie Noord-Holland voor een gecompliceerde bouwopgave. Alleen op basis van innovatieve ruimtelijke oplossingen kunnen nieuwe hoogwaardige bouwlocaties worden ontwikkeld die zowel recht doen aan de kernkwaliteiten van het landschap als aan eisen op het gebied van klimaat en duurzaamheid. De provincie Noord-Holland heeft duurzaamheid en innovatie dan ook als verbindende elementen in haar collegeprogramma staan.

De provincie Noord-Holland schrijft met het oog op Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling Op Maat in Noord-Holland de ideeënprijsvraag DROOM.NH uit. Langs deze weg kunnen professionele ontwerpers hun bijdrage leveren aan de zoektocht naar innovatieve oplossingen voor de opgaven van Noord-Holland op het gebied van bouw, landschap en milieu. Eerder in 2008 werd een begin gemaakt met de voorbereiding van een provinciale structuurvisie waarin de provincie haar visie op de ruimtelijke ordening van Noord-Holland tot 2040 ontvouwt (zie www.noord-holland.nl/structuurvisie). De structuurvisie zal de kernkwaliteiten van het Noord-Hollandse landschap nader omschrijven. In dit proces is ruimte voor inbreng van Noord-Hollandse burgers en maatschappelijke organisaties. De ideeënprijsvraag richt zich op een bredere groep van ontwerpers, die ook elders gevestigd kunnen zijn.

De woningbehoefte, de mobiliteit, de vrijetijdsbesteding en de ontwikkeling van de economie vragen om een nieuw en hoogwaardig ontwerp voor grote delen van de provincie. Enkele jaren geleden organiseerde de Stichting Welstandszorg Noord-Holland onder de naam 'De logica van de lelijkheid' al een ontwerpprijsvraag die de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Noord-Holland centraal stelde. Maar het gaat niet alleen om bedrijfshuisvesting. Naar verwachting moeten in Noord-Holland in de periode tot 2040 ook nog ruim 200.000 woningen worden bijgebouwd. Dat cijfer tekent de omvang van de opgave. Tegelijkertijd groeit de wens om de bijzondere Noord-Hollandse landschappen en hun openheid, verscheidenheid en gaafheid voor de toekomst te bewaren. In de komende decennia zal ook de klimaatverandering leiden tot nieuwe ruimtelijke vraagstukken, onder meer bij het waterbeheer. Met welke duurzame en klimaatbestendige ruimtelijke plannen is het mogelijk om ruimteclaims te honoreren en tegelijkertijd de kernkwaliteiten van de Noord-Hollandse landschappen veilig te stellen en te vergroten? Het realiseren van dergelijke plannen maakt samenwerking op regionale schaal nodig. Ook daar moet bij het ontwerp rekening mee worden gehouden.

Om het belang van de opgave te onderstrepen, stelt Noord-Holland een substantieel prijzengeld beschikbaar waarmee de winnaar in de gelegenheid wordt gesteld om de inzending verder uit te werken. Met het oog op deze vervolgstudie is ervoor gekozen om één prijswinnaar aan te laten wijzen door een onafhankelijke jury onder voorzitterschap van Kees Vriesman, die voorzitter is van de Commissie Ruimtelijke Ontwikkeling Luchthavens en tal van functies bekleedde in de private en de publieke sector (onder meer als Algemeen Directeur van Staatsbosbeheer en Directeur-Generaal van de Ruimtelijke Ordening). De resultaten van de prijsvraag kunnen doorwerken in de structuurvisie en de verdere beleidsontwikkeling van de provincie.

In het onderstaande wedstrijdprogramma zijn de vraagstelling en alle regels die gelden tijdens deze prijsvraag gespecificeerd. Dit wedstrijdprogramma is bindend voor de uitschrijver en de juryleden. De deelnemers onderschrijven dit wedstrijdprogramma door het indienen van een inzending.

Het wedstrijdprogramma is opgesteld volgens het model-wedstrijdprogramma voor een prijsvraag, zoals beschreven in het Kompas en genoemd in het Convenant Wedstrijden op het gebied van architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur.

Wedstrijdprogramma

Hoofdstuk 1: Opdrachtomschrijving

1.1 Locatie en opgave

De opgave is, oplossingen te vinden voor de bouw van minimaal 500 woningen. De inzending moet betrekking hebben op één of meer door de inzender te kiezen locaties binnen de huidige grenzen van de provincie Noord-Holland. Eventueel mag een deel van het plangebied in een aangrenzende provincie liggen. Een vraag die bij de locatiekeuze aan de orde komt is, welke overwegingen pleiten voor geconcentreerd of juist verspreid bouwen. Ook is de vraag, welke ontwikkelingsstrategie gewenst is: geleidelijke aanpassingen of juist radicale ingrepen die leiden tot nieuwe landschappen? De oplossingen moeten een antwoord bieden op de spanning tussen:

- de grootschalige bouwopgave in Noord-Holland;
- de behoefte aan een hoogwaardige leefomgeving waarin nieuwe ontwerpen worden gecombineerd met de kernkwaliteiten van het landschapstype; voor Noord-Holland kunnen kernkwaliteiten bijvoorbeeld zijn de openheid, verscheidenheid en gaafheid van landschappelijke eenheden;
- de noodzaak van een CO₂ neutrale en klimaatbestendige bouw.

Hoe is deze spanning positief te benutten in een innovatief en duurzaam ontwerp? Welke bijdrage moeten bestuurders, burgers en andere betrokkenen in Noord-Holland leveren om het ontwerp te kunnen realiseren? Het idee kan toepasbaar zijn op meer gebieden of juist specifiek zijn bedoeld voor de gekozen locatie(s). Een motivatie voor de keuze moet worden opgenomen in de toelichting bij het plan.

1.2 Randvoorwaarden

- In aanvulling op de onder punt 1 genoemde eisen aan de locatie geldt, dat oplossingen die zijn gebaseerd op het droogleggen van delen van de Noordzee of het IJsselmeer niet zijn toegestaan.
- Het plan moet bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de gekozen regio als vestigingsplaats voor mensen en bedrijven. Dit kan zijn gebaseerd zijn op behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, op toevoeging van nieuwe elementen en op combinaties van beide.

Het ontwerp moet voldoen aan de verplichte elementen uit het programma van eisen.

1.3 Indicaties

Niet van toepassing.

1.4 Programma van eisen

Het plan moet voorzien in de volgende verplichte elementen:

- de bouw van minimaal 500 woningen in een ontwerp dat recht doet aan de kernkwaliteiten van het gekozen gebied en dat laat zien hoe het streven naar een CO₂ neutrale en klimaatbestendige bouw gestalte kan krijgen (onder CO₂ neutraal verstaat de provincie, dat netto geen broeigaskassen vrijkomen);
- de locatie(s) moet(en) zo zijn gekozen, dat wordt voorzien in de woningbehoefte van meer dan één gemeente over de periode tot 2040.

Niet verplicht, maar wel gewenst is om in te gaan op de parallel met de problematiek van de bedrijventerreinen. Hoewel in deze wedstrijd de woningbouwopgave centraal is gesteld, gelden vergelijkbare omstandigheden en mogelijk vergelijkbare oplossingen voor de aanleg van nieuwe bedrijfslocaties.

Een tweede niet verplicht programmapunt betreft het toepassen van tijdelijke bebouwing als middel om onomkeerbare aantasting van het landschap te voorkomen.

Hoofdstuk 2: De wedstrijdregels

2.1 Namen en adressen

Deze prijsvraag wordt aangeduid met de naam DROOM.NH en wordt uitgeschreven door de provincie Noord-Holland.

Namens de uitschrijver treedt als contactpersoon op:

Architectuur Lokaal, Maaïke van Beusekom

Tussen de Bogen 18

1013 JB Amsterdam

(020) 530 40 00

maaïke.vanbeusekom@arch-lokaal.nl

2.2 Soort prijsvraag

De prijsvraag is een openbare ideeënprprijsvraag.

2.3 Doelstelling

Het aangedragen krijgen van innovatieve ideeën die aangeven hoe de grootschalige (woning)bouwopgave in Noord-Holland kan worden gecombineerd met de behoefte aan een hoogwaardige leefomgeving en de noodzaak van een CO₂ neutrale en klimaatbestendige bouw.

Aan deze ideeën is behoefte in het kader van de formulering van de provinciale structuurvisie.

2.4 Deelnemers

De wedstrijd wordt uitgeschreven onder professionele ontwerpers. De verwachting is, dat vooral (landschaps)-architecten en stedenbouwkundigen in staat zijn om met de gevraagde oplossingen te komen. Gezien het complexe karakter van de opgave staat deelname open voor multidisciplinaire teams, mits zij één vertegenwoordiger benoemen als hoofdontwerper.

De inzender (of de hoofdontwerper) moet staan ingeschreven bij de Stichting Bureau Architecten register.

Uitgesloten van deelname zijn de juryleden en hun bureaus evenals degenen die op enigerlei wijze betrokken zijn geweest bij de voorbereiding van de prijsvraag en medewerkers van de provincie Noord-Holland.

Geïnteresseerden die voldoen aan de criteria voor deelname, kunnen zich aanmelden via de website van de prijsvraag (www.noord-holland.nl/droomnh) door middel van het aanmeldingsformulier. Dit kan tot uiterlijk 28 november 17.00 uur. Aanmeldingen die na dit tijdstip worden ontvangen worden niet geaccepteerd.

2.5 Inzendingen

Inzendingen moeten uiterlijk zijn ontvangen op 9 januari 2009 om 17.00 uur op het adres:

Architectuur Lokaal

Tussen de Bogen 18

1013 JB Amsterdam

De inzendingen moeten in de Nederlandse taal zijn opgesteld en bestaan uit de volgende bescheiden:

- Een brochure in A4 formaat. De brochure is losbladig, per pagina genummerd en probleemloos te reproduceren zonder verlies aan inzichtelijkheid of leesbaarheid. De omslag van de brochure vermeldt het motto van de inzending. De brochure moet in zeventvoud worden ingeleverd. De brochure bevat een tekst van maximaal

1.500 woorden met een toelichting op de inzending. In de toelichting moeten in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- a de aanpak van regionale samenwerking bij de keus voor verspreid of juist geconcentreerd bouwen;
  - b de relatie van het plan tot het betreffende landschapstype;
  - c de te volgen ontwikkelingsstrategie (geleidelijke aanpassingen versus radicale ingrepen) en
  - d de manier waarop de inzender een CO₂ neutrale bouw denkt te realiseren en anticipeert op de gevolgen van klimaatverandering voor de inwoners van Noord-Holland.
- Twee verticale panelen van A1 formaat. Andere formaten zijn niet toegestaan. De panelen zijn licht van gewicht en relatief stijf van structuur. Ze moeten op vier hoeken voorzien zijn van gaatjes om ze op te kunnen hangen. Paneel 1 is gewijd aan heden en verleden van de gekozen locatie. Paneel 2 schetst het gevraagde toekomstbeeld anno 2040 en de weg om daar te komen. Beide panelen bevatten een kaart van het gebied. Daarnaast zijn plattegronden, schetsen en/of 3D visualisaties toegestaan.
  - Een cd-rom met daarop de complete inzending inclusief het motto. Alle afbeeldingen in jpg-formaat (minimaal 300 dpi per afbeelding), de volledige tekst als word bestand. Het motto dient ook op de cd-rom en het hoesje daarvan te zijn vermeld.
  - Prints op A3 formaat van de ingediende panelen in zevenvoud.

Materiaal dat niet is gevraagd wordt niet in de beoordeling betrokken.
Er mogen geen varianten worden ingediend.

De inzendingen dienen anoniem te zijn. Alle ontwerpen moeten worden ingezonden onder motto, bestaande uit Latijnse lettervormen of Arabische dan wel Romeinse cijfers. Het motto moet voorkomen op alle bij de inzending behorende bescheiden en de verpakking daarvan.

Als een inzender meer dan één ontwerp inzendt, dan moet voor elk ontwerp een ander motto worden gekozen en elk ontwerp afzonderlijk worden verpakt en verzonden.

Op geen der stukken van de inzending of de verpakking mag het handschrift van de ontwerper voorkomen, noch enig teken of lakstempel of iets dergelijks, waaruit de herkomst van het ontwerp zou kunnen worden afgeleid.

De inzending dient vergezeld te gaan van twee brieven:

een naambrief, een gesloten enveloppe met buitenop het motto en de vermelding 'naambrief' en binnenin:

- naam en adres van de inzender (in geval van een gezamenlijk ontwerp moet duidelijk aangegeven worden wie van het team de hoofdverantwoordelijke is);
- een verklaring dat het ontwerp het geestelijk eigendom is van de ontwerper;
- een bewijs van de SBA-registratie van de (hoofd)ontwerper;
- een bewijs van aanmelding.

een adresbrief, een gesloten enveloppe met buitenop het motto en de vermelding 'adresbrief' en binnenin een correspondentieadres, niet zijnde het adres van de inzender. De adresbrief dient ertoe om zonodig in contact te kunnen treden met de inzender, zonder dat de anonimiteit wordt doorbroken.

De jury heeft de bevoegdheid na afronding van jurering alle naambrieven te openen en de namen van de inzenders bekend te maken.

2.6 Tijdschema van de prijsvraag

De prijsvraag verloopt volgens het onderstaande tijdschema:

1 oktober 2008	Uitschrijfdatum
22 oktober	Einde mogelijkheid om vragen in te dienen
28 oktober	Definitief programma met publicatie van antwoorden
28 november	Sluiting aanmeldingstermijn
9 januari 2009	Sluiting inzendtermijn
15 januari	Toetsing inzendingen gereed
26 januari - 6 februari	Jurering
Tussen 23 en 28 februari	Bekendmaking genomineerden en twee kandidaat prijswinnaars
Tussen 10 en 13 maart	Openbaarmaking juryrapport en prijsuitreiking

2.7 Tussentijdse informatie

Schriftelijke vragen met betrekking tot het wedstrijdprogramma kunnen worden ingediend bij Maaïke van Beusekom via het mailadres: maaïke.vanbeusekom@arch-lokaal.nl

Na de vragenronde worden alle gestelde vragen met de daarbij behorende antwoorden en relevante informatie in één document op schrift gesteld en op 28 oktober via de website (www.noord-holland.nl/droomnh) aan alle deelnemers ter beschikking gesteld. Dit document geldt vanaf dat moment als aanhangsel van het wedstrijdprogramma en heeft dezelfde binding.

Overleg buiten deze procedure is niet toegestaan.

2.8 Jury

De inzendingen worden beoordeeld door een jury bestaande uit de volgende leden:

- **Kees Vriesman**, voorzitter. Vriesman is voorzitter van de Commissie Ruimtelijke Ontwikkeling Luchthavens en bekleedde tal van functies in de private en de publieke sector (onder meer als Algemeen Directeur van Staatsbosbeheer en Directeur-Generaal van de Ruimtelijke Ordening).
- **Miranda Reitsma**, Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit
- **Jandirk Hoekstra**, landschapsarchitect
- **Ernest Briët**, directeur Milieufederatie Noord-Holland
- **Noud de Vreeze**, directeur WZNH, adviescommissies voor ruimtelijke kwaliteit

Secretaris: Architectuur Lokaal, **Dirk Bergvelt** (zonder stemrecht)

Bij verhindering van één der leden van de jury wordt een reservelid opgeroepen met een vergelijkbare deskundigheid als het verhinderde lid.

De jury is onafhankelijk van de deelnemers en doet een autonome uitspraak die bindend is voor uitschrijver en deelnemers.

2.9 Beoordelingscriteria

De jury beoordeelt of de inzendingen voldoen aan de gestelde vraag op basis van de onderstaande criteria:

- Is het plan vernieuwend?
- Is het een oplossing voor de komende bouwopgave van Noord-Holland?

- Levert het een positieve bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied en het landschapstype?
- Is aannemelijk gemaakt dat het plan CO₂ neutraal is en is rekening gehouden met het veranderende klimaat?
- Is de voorgestelde aanpak van regionale samenwerking haalbaar?

De volgorde van deze criteria is willekeurig

2.10 Beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure verloopt als volgt:

a Toetsingsfase

Na het inleveren van de inzendingen toetst Architectuur Lokaal of is voldaan aan de materiële inzendingseisen. Vervolgens toetst een ambtelijke commissie of is voldaan aan de randvoorwaarden en de overige wedstrijdregels zoals genoemd in dit wedstrijdprogramma. Het toetsingsrapport wordt ter beschikking gesteld aan de jury. Inzendingen die niet aan deze voorwaarden voldoen, worden niet in de beoordeling betrokken. De beslissing hierover wordt genomen door de uitschrijver, gehoord de jury.

b Beoordelingsfase

Tussen 26 januari en 6 februari 2009 vindt de beoordeling plaats.

De jury beoordeelt de wijze waarop de inzendingen reageren op de opgave, randvoorwaarden en programma van eisen, en analyseert de inzendingen op de afzonderlijke beoordelingscriteria.

De jury selecteert minimaal 10 en maximaal 15 inzendingen die het best aan het wedstrijdprogramma voldoen als genomineerden. Uit de groep van genomineerden selecteert de jury de twee beste inzendingen. Vervolgens geeft de jury op basis van een integrale beoordeling aan welke inzending voor bekroning in aanmerking komt. Daarbij geeft de jury aan, welke elementen van het ontwerp speciale aandacht vragen bij de studie die de prijswinnaar in het vervolg op de prijsvraag zal uitvoeren.

Uitschrijver en deelnemers zullen zich onvoorwaardelijk aan de uitspraak van de jury onderwerpen.

Tussen 23 en 28 februari 2009 wordt bekend gemaakt welke inzendingen zijn genomineerd en welke twee inzendingen de jury als beste beoordeelt. Vervolgens worden de naambrieven geopend.

Op 10, 11, 12 of 13 maart 2009 maakt de gedeputeerde Ruimtelijke Ordening voor Noord-Holland, Ton Hooijmaijers, bekend welke inzending de prijs heeft gewonnen. Dat gebeurt op een bijeenkomst van de provincie Noord-Holland tijdens de MIPIM, de jaarlijkse vastgoedbeurs in Cannes, Frankrijk (www.mipim.com). Van de (hoofd-)ontwerpers van de twee inzendingen die de jury als beste beoordeelt wordt verwacht dat zij aanwezig zijn bij de bekendmaking van de winnaar.

2.11 Juryrapport

Op de dag van de prijsuitreiking is het rapport van de jury beschikbaar. Het rapport van de jury is schriftelijk en openbaar.

Voor de inzendingen die de laatste beoordelingsronde hebben gehaald bevat het rapport per ontwerp een overzicht van wat de toetsing aan deze criteria heeft opgeleverd.

Bovendien bevat het juryrapport een evaluatie van de resultaten van de prijsvraag en aanbevelingen aan de uitschrijver.

2.12 Prijzen

Het totale prijsgeld bedraagt € 42.016,- exclusief de door de uitschrijver te vergoeden BTW (inclusief BTW € 50.000,-). De uitschrijver zal het totale prijsgeld uitbetalen, en wel uiterlijk twee maanden na de uitspraak van de jury. Het prijsgeld wordt toegekend aan één prijswinnaar die het bedrag moet besteden aan een uitwerking van de inzending. De winnaar houdt hierbij rekening met aanbevelingen van de jury, maar bepaalt verder zelf hoe deze uitwerking plaatsvindt.

De prijs wordt uitgekeerd in de vorm van een subsidie in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. Vanaf 1 januari 2009 geldt hiervoor de Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2009.

De (hoofd)ontwerpers van de twee inzendingen die de jury als beste beoordeelt, krijgen van de provincie Noord-Holland de reis aangeboden die hen in staat stelt om aanwezig te zijn bij bekendmaking van de einduitslag in Cannes in maart 2009. Zij vliegen op 10 maart naar Nice en op 13 maart terug. De provincie betaalt de kosten van de vliegreis, de transfers van en naar het hotel en de drie overnachtingen.

2.13 Vervolg op de prijsvraag

De uit deze prijsvraag voortkomende ideeën kunnen worden gebruikt in de structuurvisie van de provincie Noord-Holland. Verder zullen ze via diverse vormen van publiciteit onder de aandacht worden gebracht van lokale bestuurders, marktpartijen en anderen die invulling zullen moeten geven aan de Noord-Hollandse bouwopgave.

2.14 Publiciteit, publicaties en tentoonstelling

Genomineerde inzendingen worden opgenomen in de publicatie, de website (www.noord-holland.nl/droomnh) en de tentoonstelling naar aanleiding van de wedstrijd.

Inzenders dienen zich ervan bewust te zijn, dat de panelen alleen in verkleinde vorm in de publicatie kunnen worden opgenomen.

Het is deelnemers, juryleden of anderen dan de projectleider, niet toegestaan in de publiciteit te treden over zaken die inhoudelijk samenhangen met de inzendingen of de prijsvraag als zodanig, voordat het besluit van de uitschrijver bekend is gemaakt.

2.15 Auteursrechten

De inzendingen blijven het geestelijk eigendom van de deelnemers.

2.16 Gebruik, verzekering, eigendom en terugzending van de ingezonden bescheiden

Van de genomineerde inzendingen blijven alle voor de wedstrijd ingezonden stukken tot zes maanden na de prijsuitreiking ter beschikking van de opdrachtgever. Gedurende deze periode zijn de ingezonden bescheiden niet verzekerd. Na afloop van de periode kunnen de genomineerde inzendingen tot uiterlijk 1 november 2009 worden opgehaald bij de opdrachtgever. Hierover moet vooraf een afspraak worden gemaakt met het secretariaat van de sector Ruimtelijke Inrichting van de Provincie Noord-Holland via telefoonnummer: (023) 514 53 77.

De niet-genomineerde inzendingen kunnen tussen 2 en 13 maart 2009 worden opgehaald bij Architectuur Lokaal, na telefonische afspraak met Maaïke van Beusekom: (020) 530 40 00.

Gedurende de termijn dat de ingezonden bescheiden ter beschikking staan van de opdrachtgever, heeft de opdrachtgever het recht de ingezonden bescheiden te publiceren of te exposeren op de wijze zoals vermeld in dit wedstrijdprogramma, zonder daarvoor de ontwerper enige vergoeding schuldig te zijn. Voor afbeelding, publicatie of tentoonstelling op andere wijze, is toestemming van de ontwerper vereist. Dit met uitzondering van de ingezonden bescheiden van het winnende ontwerp, die het eigendom van de opdrachtgever worden, waarbij deze ook het recht van publicatie verkrijgt.

2.17 Geschillen

Inzenders ontvangen na afloop een formeel bericht van de uitslag waarin ook een bezwaarclausule is opgenomen.

2.18 Slot

Voor deze prijsvraag gelden de voorwaarden zoals vermeld in dit prijsvraagprogramma.